

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

24 січня 2019 р.

Київ

№ 35-р

Про визнання підтримки суб'єктів господарювання, зазначеної у повідомленні, такою, що не є державною допомогою відповідно до Закону

Антимонопольний комітет України (далі – Комітет), розглянувши подання Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги від 23.01.2019 № 5-01/43-п про розгляд повідомлення про державну допомогу, надісланого листом Департаменту інфраструктури міста Сумської міської ради від 24.10.2018 № 1113/05-01-01-07 (вх. № 881-ПДД від 29.10.2018) та додаткову інформацію, надіслану листами від б/н б/д (вх. № 1002-ПДД від 30.11.2018) та від 21.12.2018 № 1342/05-01-01-07 (вх. № 5-01/15841 від 29.12.2018, яке було подано на виконання статті 9 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та за формою, що передбачена додатком 1 до Порядку подання та оформлення повідомлення про нову державну допомогу та про внесення змін до умов чинної державної допомоги, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 04.03.2016 № 2-рп та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 04.04.2016 за № 501/28631, зі змінами, затвердженими розпорядженням Антимонопольного комітету України від 13.09.2018 № 18-рп, та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 27.11.2018 № 1337/32789,

ВСТАНОВИВ:

1. ПОРЯДОК ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ПІДТРИМКУ

- (1) Листом від 24.10.2018 № 1113/05-01-01-07 (вх. № 881-ПДД від 29.10.2018) Департаментом інфраструктури міста Сумської міської ради відповідно до статті 9 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» було подано повідомлення про нову державну допомогу (далі – Повідомлення).
- (2) Антимонопольним комітетом України листом від 12.11.2018 № 500-29/05-14950 залишено Повідомлення без руху та запитано додаткову інформацію. Листами б/н б/д (вх. № 1002-ПДД від 30.11.2018) та від 21.12.2018 № 1342/05-01-01-07 (вх. № 5-01/15841 від 29.12.2018) Департаментом інфраструктури міста Сумської міської ради надано додаткову інформацію до Повідомлення.

2. ВІДОМОСТІ ТА ІНФОРМАЦІЯ ВІД НАДАВАЧА ПІДТРИМКИ

2.1. Надавач підтримки

- (3) Департамент інфраструктури міста Сумської міської ради (40030, м. Суми, вул. Горького, 11, ідентифікаційний код юридичної особи 24013674).

2.2. Отримувач підтримки

- (4) Комунальне підприємство «Сумижилкомсервіс» Сумської міської ради (далі – КП «Сумижилкомсервіс» СМР (40031, м. Суми, вул. Романа Атаманюка, 49 А, ідентифікаційний код юридичної особи 34328815).

2.3. Мета (ціль) підтримки

- (5) Метою (ціллю) підтримки є:
- сприяння окремим видам господарської діяльності;
 - здійснення заходів щодо підвищення ефективності та надійного функціонування полігону для захоронення твердих побутових та негабаритних відходів.

2.4. Очікуваний результат

- (6) Забезпечення безперебійної роботи полігону твердих побутових відходів; технічне переоснащення КП «Сумижилкомсервіс» СМР.

2.5. Підстава для надання підтримки

- (7) Рішення Сумської міської ради від 21.12.2017 № 2913-МР «Про затвердження Комплексної цільової програми реформування і розвитку житлово-комунального господарства міста Суми на 2018 – 2020 роки» (зі змінами).

2.6. Форма підтримки

- (8) Субсидії та поповнення статутного капіталу на здійснення заходів щодо підвищення ефективності та надійного функціонування полігону для захоронення твердих побутових та негабаритних відходів, сплату екологічного податку, витрати на проведення пересипки побутових відходів, придбання дизельного палива, придбання шин, оплату послуг бульдозера та екскаватора на гусеничному ході, оплату послуг автомобіля-самоскида, придбання техніки, яка задіяна в обслуговуванні полігону твердих побутових відходів, із метою відновлення зношеного парку спецтехніки КП «Сумижилкомсервіс» СМР, а саме: придбання самоскиду HOWO у кількості 2 одиниць та компактора LGMG LLC 228 у кількості однієї одиниці.

2.7. Обсяг підтримки

- (9) Загальний обсяг підтримки – 22 855,36 тис. грн.
Із них:
2018 рік – 6 602,96 тис. грн;
2019 рік – 16 252,4 тис. грн;
2020 рік – 0 тис. грн.

2.8. Тривалість підтримки

(10) 3 01.01.2018 по 31.12.2020.

3. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

- (11) Відповідно до пункту 1 частини першої статті 1 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі – Закон) державна допомога суб'єктам господарювання (далі – державна допомога) – підтримка у будь-якій формі суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, що спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.
- (12) Отже, державна підтримка є державною допомогою, якщо одночасно виконуються такі умови:
- підтримка надається суб'єкту господарювання;
 - державна підтримка здійснюється за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів;
 - підтримка створює переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності;
 - підтримка спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції.
- (13) Відповідно до частини другої статті 1 Закону, терміни «суб'єкт господарювання», «товар», «економічна конкуренція (конкуренція)» вживаються у Законі у значенні, наведеному в Законі України «Про захист економічної конкуренції».
- (14) Згідно з частиною першою статті 1 Закону України «Про природні монополії» природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).
- (15) Відповідно до частини першої статті 5 Закону України «Про природні монополії» захоронення побутових відходів належить до сфери регулювання цього Закону.
- (16) Згідно зі статтею 8 Закону України «Про природні монополії» до предмета державного регулювання діяльності суб'єктів природних монополій належать ціни (тарифи) на товари, що виробляються (реалізуються) суб'єктами природних монополій.
- (17) У первинному та вторинному законодавстві Європейського Союзу поняття «природна монополія» відсутнє. Натомість існує положення, що стосується законної монополії, яке означає наявність спеціальних та виключних прав, які держава може призначити підприємствам (як правило державним) з метою забезпечення виконання публічних обов'язків. Так, відповідно до статті 106 (1) Договору про функціонування Європейського Союзу, держава може зобов'язати певного суб'єкта господарювання бути оператором, що надає послуги загального економічного інтересу (далі – ПЗЕІ). У такому випадку суб'єкти господарювання, що надають ПЗЕІ або ті, що мають характер прибуткової монополії, підпадають під дію правил конкуренції тільки у тій мірі, в якій це не перешкоджає виконанню дорученого їм спеціального завдання.

- (18) Законна монополія існує тоді, коли надання такої послуги на законодавчому рівні або регулюючими заходами покладено на ексклюзивного надавача, з явною заборорою будь-яким іншим підприємствам надавати таку послугу (навіть не задовольняти можливий попит від певних груп покупців). Проте сам факт надання публічних послуг конкретним підприємством не означає, що таке підприємство користується законною монополією.
- (19) За загальним правилом, надання послуг законною монополією виключає будь-яке спотворення конкуренції, однак є умови, що мають бути кумулятивно виконані. Ці умови встановлені пунктом 188 Повідомлення Європейської комісії, а саме:
- послуга має бути предметом законної монополії;
 - законна монополія не лише виключає можливість конкуренції на ринку, а й передбачає існування ексклюзивного надавача відповідної послуги на такому ринку;
 - відповідна послуга не конкурує з іншими послугами;
 - якщо надавач відповідної послуги здійснює діяльність на іншому ринку (за географічним розташуванням чи продукцією), відкритому для конкуренції, можливість здійснення перехресного субсидіювання має бути виключена. Для цього необхідно вести окремі розрахунки, належним чином розподіляти доходи і витрати та запобігати використанню державного фінансування некомерційної діяльності для перехресного субсидіювання комерційної діяльності.
- (20) Обов'язок запобігання фінансуванню комерційної діяльності внаслідок перехресного субсидіювання регламентовано міжнародними зобов'язаннями, передбаченими Угодою. Відповідно до статті 263 (4) Угоди сторони протягом п'яти років з дати набрання чинності Угодою (тобто до 2022 року) мають забезпечити, щоб фінансова та організаційна структура будь-якого підприємства, яке користується спеціальним чи виключним правом, наданим Україною або державою-членом Європейського Союзу, або є уповноваженим на надання ПЗЕІ, і яке отримує компенсацію за надання публічних послуг у будь-якій формі щодо такої послуги, була коректно відображена в окремих бухгалтерських рахунках таким чином, щоб чітко відстежувалось таке:
- витрати та доходи, пов'язані з усіма товарами або послугами, щодо яких підприємству надано спеціальне або виключне право, або всіма послугами, які мають загальний економічний інтерес та які підприємство вповноважене надавати, і, з іншої сторони, витрати та доходи, пов'язані з кожним іншим окремим товаром або послугою, щодо яких підприємство здійснює діяльність;
 - повна інформація щодо методів, відповідно до яких витрати та доходи призначаються або розподіляються за різними видами діяльності. Ці методи мають базуватися на принципах бухгалтерського обліку – обумовленості, об'єктивності, прозорості та послідовності відповідно до міжнародно визнаних методологій бухгалтерського обліку, зокрема калькуляції витрат за видом діяльності, та мають базуватися на даних аудиту.
- (21) Враховуючи те, що суб'єкт природної монополії може здійснювати й іншу комерційну діяльність, не пов'язану з виконанням функції природної монополії, мають бути окремі бухгалтерські рахунки для запобігання перехресному субсидіюванню.
- (22) Відповідно до статті 10 Закону України «Про природні монополії» суб'єкти природних монополій зобов'язані, зокрема, вести окремий бухгалтерський облік за кожним видом діяльності, що підлягає ліцензуванню.
- (23) Отже, фінансова підтримка, пов'язана з відшкодуванням витрат за послуги, які надаються суб'єктом природної монополії, не буде спотворювати конкуренцію, а отже, не буде державною допомогою, якщо:

- послуга є предметом природної монополії;
- послуга, що надається природною монополією, не лише виключає можливість конкуренції на ринку, а й передбачає наявність ексклюзивного надавача відповідної послуги на такому ринку;
- відповідна послуга не конкурує з іншими послугами;
- надавач відповідної послуги не використовує державну підтримку в діяльності, яка не пов'язана з функцією природної монополії.

4. ВИСНОВКИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ РОЗГЛЯДУ ПОВІДОМЛЕННЯ

- (24) КП «Сумижилкомсервіс» СМР створено на базі комунальної власності територіальної громади міста, підпорядковується Сумській міській раді.
- (25) КП «Сумижилкомсервіс» СМР є суб'єктом природної монополії на ринку захоронення побутових відходів відповідно до зведеного Переліку суб'єктів природних монополій по території Великобобрицької сільської ради Краснопільського району.
- (26) Згідно зі Статутом КП «Сумижилкомсервіс» СМР, затвердженим рішенням Сумської міської ради від 21.12.2017 № 2942-МР, метою діяльності підприємства є задоволення суспільних та особистих потреб із метою отримання прибутку шляхом систематичного здійснення виробничої, науково-дослідної, підприємницької діяльності з надання житлово-комунальних, торговельних, сервісних, будівельних, побутових послуг та іншої господарської діяльності. Основним видом діяльності підприємства є оброблення та видалення безпечних/небезпечних відходів.
- (27) КП «Сумижилкомсервіс» СМР є ексклюзивним надавачем послуг із захоронення твердих побутових відходів. Альтернативного способу захоронення твердих побутових відходів у місті Суми не існує, тому така послуга не конкурує з іншими послугами в цій місцевості, що відповідає нормам пункту 188 Повідомлення Європейської комісії.
- (28) З аналізу інформації, наданої у Повідомленні, фінансова підтримка КП «Сумижилкомсервіс» СМР надається лише на відшкодування витрат, пов'язаних із наданням послуг захоронення твердих побутових відходів, а саме: на здійснення заходів щодо підвищення ефективності та надійного функціонування полігону для захоронення твердих побутових та негабаритних відходів, сплату екологічного податку, витрати на проведення пересипки побутових відходів, придбання дизельного палива, придбання шин, оплату послуг бульдозера та екскаватора на гусеничному ході, оплату послуг автомобіля-самоскида, придбання техніки, яка задіяна в обслуговуванні полігону твердих побутових відходів, із метою відновлення зношеного парку спецтехніки КП «Сумижилкомсервіс» СМР, а саме: придбання самоскиду HOWO у кількості 2 одиниць та компактора LGMG LLC 228 у кількості однієї одиниці, що відповідає нормам пункту 188 Повідомлення Європейської комісії.
- (29) Однією з умов, за якої державна підтримка є державною допомогою, – підтримка спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції. Сфера природної монополії передбачає відсутність конкуренції на відповідному ринку внаслідок технологічних особливостей виробництва, а також виробництва товарів (послуг), які не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами). На ринку надання послуг із захоронення твердих побутових відходів у місті Суми КП «Сумижилкомсервіс» СМР є єдиним надавачем наведених послуг.

- (30) Відповідно до зазначеної в Повідомленні інформації, послуги з утримання в належному стані полігону твердих побутових відходів КП «Сумижилкомсервіс» СМР здійснюється на безоплатній основі, та підприємство не бере участі в інших тендерах на надання послуг з утримання в належному стані полігону твердих побутових відходів, що проводиться за межами території компетентного місцевого органу влади.
- (31) За інформацією, наданою Департаментом інфраструктури міста Сумської міської ради, КП «Сумижилкомсервіс» СМР здійснює ведення окремих рахунків для обліку доходів і витрат щодо видів господарської діяльності.
- (32) З огляду на зазначене, державна підтримка з метою відшкодування витрат за послуги, які надаються суб'єктом природної монополії, не буде спотворювати конкуренцію, а отже, не буде державною допомогою відповідно до Закону.
- (33) Разом з тим слід зазначити, що:
- державне фінансування КП «Сумижилкомсервіс» СМР повинно спрямовуватися лише на покриття витрат, які пов'язані із здійсненням заходів з утримання в належному стані полігону твердих побутових відходів, та в жодному разі не повинно покривати витрати на здійснення комерційної діяльності;
 - використання коштів державної підтримки КП «Сумижилкомсервіс» СМР на здійснення комерційної діяльності може містити ознаки державної допомоги.

Враховуючи викладене, керуючись статтями 7 і 16 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 8 і 10 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та пунктом 14 розділу IV Порядку подання та оформлення повідомлень про нову державну допомогу та про внесення змін до умов чинної державної допомоги, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 04 березня 2017 року № 2-рп, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 04 квітня 2016 року за № 501/28631, зі змінами, затвердженими розпорядженням Антимонопольного комітету України від 13.09.2018 № 18-рп, та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 27.11.2018 за № 1337/32789, на підставі інформації, наданої Департаментом інфраструктури міста Сумської міської ради, Антимонопольний комітет України

ПОСТАНОВИВ:

Визнати, що підтримка (фінансування) у формі субсидії та поповнення статутного капіталу для здійснення заходів із утримання в належному стані полігону твердих побутових відходів, що виділяється на підставі рішення Сумської міської ради від 21.12.2017 № 2913-МР «Про затвердження Комплексної цільової програми реформування і розвитку житлово-комунального господарства міста Суми на 2018 – 2020 роки» (зі змінами) комунальному підприємству «Сумижилкомсервіс» Сумської міської ради на період з 01.01.2018 по 31.12.2020 у сумі 22 855,36 тис. гривень, **не є державною допомогою відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».**

Відповідно до частини десятої статті 11 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» Антимонопольний комітет України може відкликати прийняте ним рішення, якщо воно прийнято на підставі недостовірної інформації, що призвело до прийняття необґрунтованого рішення, та прийняти нове рішення у порядку, встановленому цією статтею.